

*akitől a drámát a túlzást a szerep csiszoltságát
lehetett örökölni — aki nem szeretett főzni de a legjobb
süteményeket sütötte ezen a földön és aki a férje
puritán szigora szűkes fantáziátlan becsületessége
szorításában is megőrizte teljes szívárványos képzeletét*

*az utolsó a legnagyobb nagyjelenete 1988-ban volt: haláltusája
ővele aztán nem bírt egykönnyen a jó öreg kaszás
meg kellett birkóznia hogy elvihesse de a Nagymama
is keményen védte magát harcolt: órákig verekedtek
— keresztszüleim akiknek házában utolsó éveit leélte
rémisztő zajra riadtak: nagy tompa puffanások felkiabálás
zihálás ruha szakadása mire keltek is fel nyomban s be a másik
szobába de a küszöbön túl nem hagyta őket lépni egy erő*

*onnan nézték ahogy a csúnyán elhízott testet az ágyról
leveti ugyanannak az erőnek egy másik karja és a padlón
küzdenek tovább: elébb még a láthatatlan látszott győzni
aztán hosszú percekre felülkerekedett a haldokló mígnem
a csaló görcsökre rántva elviselhetetlen kínokat bocsátott rá
s mellére térdepelve verte míg ki nem fulladt szegény alatta
és amikor már egyet sem mozdult többé és elfolytak tőle
lassan az élet nedvei — csak akkor léphettek be s oda hozzá*

FECSCKE CSABA

A távirat

1948-ban született Szög-
ligeten. Költő, publicista.
Legutóbbi írását 2016. 7.
számunkban közöltük.

A mennyezet repedéseit és nedvességfoltjait bámulta. Volt belőlük bőven. Ismerte már minden négyzetcentiméterét, talán a saját tenyerét se jobban; új repedéseket, eddig nem észlelt, új foltokat keresett, és ha talált, örült egy kicsit, icipicit, annyira csak, amennyire a lényegtelen dolgoknak lehet — nem is öröm volt ez tulajdonképpen, valami metafizikai nedvesség, ki ne száradjon a lélek.

Bámulta a tekintetnek szinte áthatolhatatlan, hólyagszerű ablakot, amelynek üvege mögött mintha mindig köd ült volna meg a világból az ablakkeret által kimetszett tájat a vörhenyes, kopaszodó fenyővel, a vadszőlővel befuttatott nővérszálással, ahol olyan álmosan és rá-erősen történt minden, s lett őszi, tél, tavasz és nyár, hogy szinte észre se lehetett venni, milyen évszak is van valójában. Önmagában forgott az idő, mint a fájdalom.

Amikor idehozták, pár nap múlva az ablakhoz húzott egy széket és arcát az ablaküveghez szorítva bámult kifelé egész nap. Legszívesebben a nővérszálást nézte, történések szempontjából az ígérkezett legizgalmasabbnak, ám az öreg, málladozó vakolatú épület nagy bosszúságára a látótér peremén helyezkedett el, az ablak síkjában jobbra, szemét csaknem ki kellett fordítania, ha látni akarta a bejáratot, a

ki- és belépő alakokat. Kis románcokat szőtt magában, élményekre éhezett elméje a valóság hiányzó darabkáit készségesen és nagy fantáziával pótolta. Szinte átnyomta arcát az üvegen a lehető legjobb látószög elérése érdekében, mintha bele akart volna hajolni az éppen aktuális eseménybe. Aztán felhagyott ezzel a gyerekesnek tűnő elfoglaltsággal, kérdezték is a szobatársai, mi van öreg, már nem érdekli, mi van odakint? Érdekelte, persze hogy érdekelt, de túlságosan is kifárasztotta, szeme egyre gyakrabban fáj az erőltetéstől, könnyezett, reggelente erősen becsipásodott, már csak igen ritkán ült be az ő házimozijába.

Még tartott a nyár hosszú agóniája, sejtette inkább, mintsem látta az erdő agyvérzéses fáit, a pirosodó csipkebogyókat, az ablak alatti fenyőkön játszadozó s tűzcsóvaként tovatűnő mókusokat, fenyőmagot keresgélő rigókat. Apró neszekből, kis színfoltocskákból rakta össze és emlékeivel egészítette ki a szegényes valóságot, amit az időnként durván rátörő fájdalmak hitelesítettek és emeltek kozmikus magasságokba. Egy-egy rakoncátlan fénysugár a bokrok épen maradt leveleiről a kórterembe tévedt, megvillant a mennyezet és a falak kusza ábrái között, ott motozott idegesen és bizonytalanul, mint betörő zseblámpájának a fénye. Úgy érezte nem is az idő múlik, csupán az élete, mely rágatlan falatokban tűnik el valami irdatlan, mohó szájban.

Ősz után tél jön, ki ne tudná, mégis meglepte őket az érkezése. Hirtelen, nagy dérrrel-dúrral jött. Az ablak nyitva volt, amikor megérkezett az első hó, az ablak alatt nedves lett a deszkapadló, amit csoszogó léptek koptattak simára esztendőik során. A fiának írott levél elázott az asztalon, gyanútlanul otthagya, amikor elment ebédelni. Most kezdek elölről, mérgeződött. Nehezen ment neki az írás, a betűformálás, meg az is, hogy kigondolja, mit írjon voltaképpen, mert csak lényegtelen dolgok történtek vele, azzal idegesítse a fiát? Nincs is magának fia, mondta Bélus, aki tizenöt évesen került ide a második agyműtétje után, különben már meglátogatta volna. Majd jön, amikor tud, rengeteg elfoglaltsága van, magyarázkodott az öreg. De azért nagyon fájtak az éretlen, kissé kótyagos fiú csípős szavai.

Mentségeket akart felhozni a fia védelmére és a saját szomorúsága, fájdalma enyhítésére. De ez nem nagyon sikerült neki. Ült csak az ágyon szóltanul, bámult maga elé üres tekintettel. Ült, ült sokáig, beleette magát a délutáni csöndbe, mint rozsdás szeg a korhadt deszkába.

Reggelre feketerigó tetemet találtak az ablakpárkányon, bizonyára az üveg közé kirakott szalonna csalogatta oda. A csalóka remény tűzénél fagyott halálra szerencsétlen Elmúlt karácsony, elmúlt újév, és az öreg fia csak nem jött. Az öreg belebetegedett. Lehet, hogy a láza is a hiábavaló fájdalmas várakozás miatt szökött fel.

A parkban a fák alatt még fehérlett néhány hófolt, amikor az öreg táviratot kapott, hogy a fia közúti balesetet szenvedett. Elgázolta egy teherautó, épp kórházba jövet. De ezt már csak a temetés után tudta meg a feleségétől, akinek az arcát szinte felismerhetetlenné torzította a fájdalom. Idegenkedve nézték egymást a konyhában. Egyedül voltak. Mint két rozsdás vaskampó az üres falon, ahonnan kivitték a bútorokat.